

SVETOVNA KONFERENCA O ZMANJŠEVANJU NARAVNIH NESREČ, YOKOHAMA

Jasmina Karba*

Mednarodna akcija z imenom Desetletje zmanjševanja naravnih nesreč, ki poteka pod okriljem Organizacije združenih narodov, je v polnem teku. Članek opisuje potek akcije, njene cilje in dosežke na polovici akcije ter vključitev Slovenije v dogajanja v okviru omenjene akcije.

Zaradi naraščanja števila naravnih nesreč in še posebej njihovih posledic v ranljivih, manj razvitih okoljih je Generalna skupščina OZN s posebno resolucijo decembra 1989 razglasila desetletje 1990–2000 za Desetletje zmanjševanja naravnih nesreč (IDNDR – International Decade for Natural Disaster Reduction). To mednarodno akcijo so skrbno načrtovali, saj so za njen uspešen potek ustanovili tri organe različnih značajev in z različnimi nalogami.

Najbolj prestižnega značaja je tako imenovani **Posebni visoki svet**, ki ga sestavljajo pomembne osebe iz mednarodne diplomacije v vlogi svetovalcev in z nalogo, da poskrbijo za potrebno podporo državnih in zasebnih inštitucij.

Naslednji pomemben organ je **Znanstveni in tehnični komite**, ki je, kot pove že ime, glava akcije. Sestavljajo ga znanstveni in tehnični strokovnjaki iz različnih držav, ki se ukvarjajo s problematiko naravnih nesreč.

Znanstveni in tehnični komite je izbral strategijo, cilje in namen akcije ter odloča o mednarodnih projektih, ki potekajo v okviru akcije. Vse to je zbral v t. i. newyorški deklaraciji, ki vsebuje tudi te glavne cilje akcije:

- izboljšanje možnosti vsake dežele, da omili posledice naravnih nesreč, pri tem je posebna pozornost namenjena državam v razvoju, ki naj ugotovijo vzroke najbolj verjetnih nesreč in z ocenami ogroženosti ocenijo stopnje ogroženosti države pred posameznimi nesrečami, vzpostavijo sistem za hitro obveščanje in zagotovijo gradnjo konstrukcij, ki bodo sposobne kljubovati nesrečam;
- znanstvene in tehnične dosežke s področja varstva pred nesrečami je treba z upoštevanjem kulturnih in ekonomskih razlik uveljaviti v vseh državah;
- z najnovejšimi spoznanji strokovnjakov v zvezi z ocenami ogroženosti, preventivno dejavnostjo in zmanjšanjem posledic nesreč je treba seznaniti strokovno in širšo javnost;
- s programi tehnične pomoči, pretoka tehnologij, demonstracijskih projektov, izobraževanja in usposabljanja, ki morajo biti prikrojeni specifičnim nesrečam in državam, je treba razviti mehanizme za ocene ogroženosti, napovedovanje nesreč, preventivno dejavnost in zmanjšanje posledic ne-

sreč ter oceno učinkovitosti teh programov oziroma mehanizmov.

Sekretariat akcije je ustanovljen pri Uradu OZN v Ženevi. Njegova naloga je koordinacija aktivnosti in nudenje tehnične pomoči.

Za potek akcije na državnih ravneh naj bi v posameznih državah ustanovili **nacionalne komiteje oziroma središča IDNDR** z nalogo uresničevati cilje akcije v posameznih državah. V prvih dveh letih akcije je 126 držav ustanovilo nacionalne komiteje oziroma središča IDNDR. Marca 1994 se jim je pridružila Slovenija. Vlada Republike Slovenije je Republiško upravo za zaščito in reševanje določila za nacionalnega koordinatorja uresničevanja ciljev varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami v desetletju 1990–2000. To nalogo bo Republiška uprava za zaščito in reševanje opravljala do sprejetja Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami, ko bo to funkcijo prevzel Svet za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Če na kratko povzamem, so glavni cilji akcije, da naj bi do leta 2000 vse države imele:

- izdelane ocene ogroženosti,
- razvito preventivno dejavnost,
- razvite sisteme obveščanja na različnih ravneh.

Svetovna konferenca o zmanjševanju posledic naravnih nesreč

OZN je na polovici akcije organizirala Svetovno konferenco o zmanjševanju posledic naravnih nesreč. Konferenca, ki je imela značaj konferenc OZN, je potekala v Yokohami na Japonskem maja 1994 pod naslovom Varnejši svet za 21. stoletje. Organizator konference je želel povezati tiste, ki v posameznih državah sprejemajo politične odločitve, s tehničnimi strokovnjaki in predstavniki podjetij, katerih dejavnost je povezana z varstvom pred naravnimi in drugimi nesrečami.

Velikega pomena je prav gotovo dejstvo oziroma spoznanje, da je varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami dejavnost interdisciplinarnega značaja in da brez koordinirane in povezane dejavnosti vseh vpletenih ni možno doseči ciljev, kot so varovanje ljudi in premoženja, ter preprečiti dodatnih stranskih in težko merljivih posledic nesreč, kot so socialni in ekonomski pretresi družbe.

Konferenca se je udeležila tudi delegacija Republike Slovenije. Razveseljivo spoznanje je bilo, da prizadevanja za varstvo pred naravnimi in drugimi nesrečami v Sloveniji ne zaostajajo za drugimi, ekonomsko in sicer bolj razvitimi državami. Še več, kljub pozni vključitvi Slovenije v akcijo IDNDR ugotavljamo, da so cilji Republiške uprave za zaščito in reševanje, ki je "srce varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami" v Sloveniji, enaki ciljem akcije IDNDR. Glede na to je treba težiti k večji mednarodni uveljavitvi "slovenskega načina" varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami oziroma se vključiti v mednarodne akcije in projekte, ki na tem področju potekajo v okviru srednjeevropske pobude, skupnosti Alpe-Jadran, Sveta Evrope, oziroma kot opazovalec sodelovati pri dejavnostih dežel Evropske unije v okviru akcije IDNDR. Izkušnje na tem področju so v Sloveniji dovolj velike in posamezni deli sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami dovolj dobro razviti, da se lahko potegujemo tudi za sodelovanje v mednarodnih projektih in ponudimo svojo pomoč oziroma izkušnje.

Jasmina Karba The International Decade for Natural Disasters Reduction

The international action called The International Decade for Natural Disaster Reduction, organized by the United Nations Organization, is in full swing. The article deals with the action's process, its targets and achievements at the mid-point and Slovenia's joining in the events within the above mentioned action.

* Ministrstvo za obrambo, Republiška uprava za zaščito in reševanje, Kardeljeva ploščad 26, Ljubljana.